

1 77
6/4/70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ-
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. 77/1970

Α'.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

5-10 Ιανουαρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

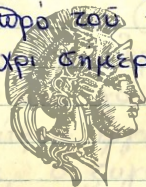

ΑΘΗΝΩΝ

Περιγραφή

Το γεωργικόν βίον ἀπὸ τῆς προ-
ετοιμασίας διὰ τὴν σποράν τῶν
δημητριακῶν μέχρι τοῦ ἀλωνιέμου
ὅπως ἐγένετο ἐν τῷ χωρίῳ Βα-
χὸς Βιάννου πρὸ τοῦ 1920 καὶ
ὅπως γίνεται μέχρι σήμερον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ζωνῶν τοῦ διανέμει το μεγαλύτερον μέρος
αὐτῆς.

Κατὰ τὸν φεβρουάριον ἢ
Μάρτιον ὁ γεωργὸς ἤρχιζε τὴν ἐφο-
τοιμασίαν τῶν ἀγρῶν αὐτοῦ δὲ ἐσάφ-
νε τὸν ἐπόμενον χρόνον. Ἐβανε
μαλχυρία τὸ χωράφι γιὰ νὰ
ἔχη καλύτερη ἐσοδεία τὸν ἐρχό-
μενον χρόνον.

Πολύ ὀρῶν ἐσάφνε ἐπὶ χωράφι
μὲ τὰ δύο βόδια τοῦ (ἀγελάδες
βουήδως) καὶ μὲ τὰ ἐργαλεῖα
τοῦ φορτωμένα ἐπὶ χαιδουράκι
τοῦ. Τὰ ἀσφαλιτὰ ἐργαλεῖα τοῦ
ἦτο τὸ ἀλέτρι, ὁ ζυγὸς καὶ
τὸ ἐμβαδύ τοῦ.

Τὸ ἀλέτρι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο
ξύλινο γινομένο ἀπὸ ξύλο βελανι-
διάς (σπίνος) παιδιὲ καὶ ὁ ζυγὸς
ἀπὸ ξύλο πεύκων.

Ἐσάφνε λοιπὸν τὰ βόδια τὰ

τέμνην τοῦ διανέμει τὸ μεγαλύτερον μέρος
αὐτῆς.

ἔξεργε μέ τόν ξύλινο γυχό
 πῶ ῥερνοῦσε τίς ζεύγες, τίς ἐστρέ-
 ωνε μί τὰ ῥανοζεύγια, ἐτοῦδε-
 τῶσε τὰ λῶρα κα' ὁδοῖα ἦσαν
 σιδερίνια, ῥῶνω στό γυχό καί
 ῥερνοῦσε τὸ κατὰμῆδι ἐτα'
 λῶρα καί ἔτσι ἐστρεῶνετο τὸ
 ἄλῆρι στό γυχό.

Τὸ ἄλῆρι ἁωζευέτο ἀπὸ τὸ
 ῥοδᾶρι πῶ ἐτὸ μῦροστινὸ τμήμα
 ἦτο τὸ ῥοδᾶριμῖνὸ τὸ ἀνὶ ῥῶν
 ἀπὸ τὰς δύο ἁλῆρα τῶ ῥοδᾶριῶ
 ἦτο στρεῶμῖνὰ τὰ ῥαρούτια
 γιὰ νὰ ἀνοίγουν τὴν αὐλαμῆν
 καλύτρεα, ἔτὸ ῥῶνω μῖρο ἦτο
 στρεῶμῖνὴ ἢ ἔχεργ.

Ἀνάμῖσα ἐτὰ ῥαρούτια ἦτο στρεῶ-
 μῖνὴ ἢ σῶσῶδῃ αὐο συνῆρα
 τῇ τὸ σταθᾶρι ἢ γούλα

ῥῆμῶν τοῦ διανέμει τὸ μεγαλύτερον μέρος
 αὐτῆς.

ἡ ὁμοία ματέληξε ἐπὶν ἀπο-
σταθάρᾳ ἡ ὁμοία ἔφερε τὸ
σιδερίνιο στήριγμα τῶν ἡλιτρῶν
μετὰ τῶν λούρων τοῦ πυλῶν (τὸ
ματαιγίδι)

Μεταξὺ τῆς σωαθῆς ὑπάρχον καί
δύο σφῆνες ζυλινεῖς οἱ ὁμοίαι
ἐβοηθοῦσαν, γὰρ νὰ μανονίσῃ ὁ
χειρὸς τὸ ὕψος τοῦ σταθαρῶν
διηλαθὴ ἂν ἴδῃε νὰ γίνιται καλὴ
καθὺν τὰ ὄργανα ἢ ὄχι. ΑΘΗΝΩΝ
Ἐπειὴ ἐστὶ καλὴ ἐπιτηνὴ ἰδέσθαι
ἔωριζε τὸ καὶ νὰ ἐκσυλῇ καλὴ
γὰρ διηλαθὴ νὰ εἶναι τὸ ἀλλέτρι
« κεντριετόγ » καὶ ἐπὶ ἴδια, χαμη-
λότερα διηλαθὴ « μαλριετόγ ».

Ἄλλου ἔξεγενε λουδὸν τὰ βόδια,
τοῦ ἤρχιζε, τὸ ὄργανο, διηλαθὴ
ἡ μαθηρῆ, καὶ ὅσο χωρῆσι

τέμνω. του. διανέμει. το. μεγαλύτερον. μέρος
αὐτῆς.

ἔμινε τὸ ἔδραβε μὴ τὸ εὐαθίζε
 δηλαδὴ τοὺς γύρους ἢ γύρω ἐπὶ
 δένδρα.

Για ὅλα τὰ χωράγια ἐχρησιμοποίητο
 ὁ ἴδιος τύπος ἀλειτουργοῦ, ὁ ἴδιος τύπος
 ἰνισοῦ καὶ μὴ τὸν ἴδιο τρόπον ἐγένε-
 το τὸ ὄργωμα.

— Κατὰ τὸν Ἀπρίλιον μῆνα
 ἐγένετο τὸ δεύτερον ὄργωμα δηλαδὴ
 τὸ διβόλισμα καὶ τὸ χωράφι τῶν
 ἐκτελεσθέντων ἐν τὸν Ἰούλιον
 καὶ ἐγένετο ὅλο τὸ καλοκαίρι.

Κατὰ τὰ Σεπτέμβριον μῆνα ἔκο-
 βον καὶ πάλιν αὐτὸ τοὺς γύρους
 ἢ ἐξεργάζονταν τὰς ἀρχαῖδας
 (ἀμάνδας) ὥστε εἶχαν τυχὼν μῖνε
 ματὰ τὸ ὄργωμα καὶ τὸ χωρά-
 φι ὅλον ἦτο ἔτοιμο διὰ τὴν
 ὥσoran.

ἔκρινεν τοῦ διανέμει το μεγαλύτερον μέρος
 αὐτῆς.

- Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου
μέχρι τοῦ 1940 ἔσπερναν συνήθως
κρινίδας ἐπειδὴ τὰ ἔδωκε δέν εἶναι
χονίμα καὶ τὸ κρινίδας εἶχε καλύψε-
ρι ἀσπίδοσι.

Πρὸ τοῦ 1920 δέν ἐχρησιμο-
ποιοῦντο λιπάσματα.

Ἐχρησιμοποίηθη δια' αὐτὴν
γορὰν λιπασμὸν λίπασμα τὸ 1923.

— Μετὰ τὰς αὐτὰς βροχαῖς
τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ συνήθως ἀπὸ
τῆς εορτῆς τοῦ Ἁγίου Δημητρίου
ἤρχιζιν ἡ σπορά.

Ὁ γεωργὸς αὐτὴν τὴν γορὰν
ἐξόρτωνε στὰ γῶνα του ἐντὸς
αὐτῶν τὰ ἐργαεῖα ἐπὶ ἀναξέρομε
ωαραφάνω, καὶ τὸ σαμὶ ὡς
εἶχε τὸ σῶρο.

Μέσα ἐπὶ σαμὶ ἡ σποροσαμὶσθαι

τῶν τῶν διανέμει τὸ μεγαλύτερον μέρος
αὐτῆς.

ὅσων τὴν ἔλεον ἐτοιμασετοῦσαν
 ἓνα μεγάλο ρόδι τὸ ὅσοτον
 ἐλίχτο σωρόχο. Τὸ ρόδι αὐτὸ
 πο' ἐβαζαν για νὰ βγάλουν τὰ
 σταχνα τὸσο σδυριά ὅσα ἔχει
 τὸ ρόδι.

Τὸ ρόδι αὐτὸ δὴ τὸ ἔτρωγαν ἀν
 δὴ ἔτρωγαν ἡ σωρά.

— Σήμερα ὅμως στανίαν κοσμοδεύει
 ὡλεν.

ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ ΑΙΩΝΙΝΗ ΤΟΝΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
 γερνός τὰ βόδια ἔχωρε με αὐκ-
 κια τὴ σωρά και ἔωλετα ἔσφερε
 στα' αεταχτά τῶν σωόρους και
 ἔωλετα ἔρχιζε τὸ ὄργωμα.

Ἄν εἶχε βουδὸ τὴ γυναῖκα
 του ἡ ναῖνα καιδὶ, ὁ βουδὸς
 τὸν μὲ τὸ σταδίτε ἔβγαβε
 καὶ συμεία αὐτὸ ἔμειναν χωρὶς

ΣΗΜΕΙΩΣΗ. ΤΟΥ ΔΙΑΝΕΜΕΙ ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΝ ΜΕΡΟΣ
 ΑΥΤΗΣ.

να ὀργωδοῦν ἢ ἔσωαζε τοὺς βέλους.

Ἄν δὲ εἶχε βουδὸ μόλις τέλειωνε τὴ σωρὰ ἔσωαζε τοὺς βέλους ὁ ἴδιος καὶ ἔωαζε ἐχώριζε καὶ ἄλλη σωρὰ καὶ συνέχιζε.

Κατὰ τὴν ἀρῶτην ἡμέραν τῆς σωρᾶς οἱ γεωργοὶ ἐπίστυναν καὶ δὲ ὠριμίνης δεσφιδαιμονίες.

Δευτ. Δὲν ἔδιναν φωτιά ἐν πᾶσι χεῖτοναι, δὲ ἔδιναν δανειὰ ἐκὼν τὴν ἡμέραν. Ἐπίσης δὲν ἔωαζοῦσαν σωρᾶς δημητριακῶν ἀν δὲ ἔωαζον αὐτοὶ ἀρῶτοι.

Πάντως ἡ ἀρῶτη ἡμέρα τῆς σωρᾶς ἦτο ὡστὺ σωουδαία γιὰ τοὺς χωρικοὺς. Δὲν ἤρχιζαν Τρίτη ἢ Σάββατο κηδ.

Αἱ αὖ ὅντα ὅμω δεσφιδαιμονία

ζήμεναι. τοῦ διανέμει το μεγαλύτερον μέρος αὐτῆς.

δὴ κηροῦνται αἰριβὰς σήμερον. —

— Μετὰ τὸ τέλος τῆς σωροῦς τὸ
σωαρμένο χωράφι ἔμεινε ὀλίγον χωρὶς
φροντίδης τῷ γεωργῷ μέχρι τῆς ἀνοιξιάς.

Τὴν ἀνοιξιά ἀν' ἔβραζε χόρτα
(ζυζάνια) τότε ὅλοι μαζί ἄνδρες
καὶ γυναῖκες ἐμάχαιναν καὶ τὰ ἐβο-
τάνισαν.

Ἐντὺς αὐτὸ τοῦ κριθοῦ τοῦ ἀναξί-
ρου παραπάνω ἔσπειραν σιτάρι

(ἐστὶ τὸ μαλὶ χωράφι) ῥόβι
για τὰ βόδια, ἀσφύλας (ζαίβα)
βίνο, μουριά, ριβύδια - ζα-
υῆ καὶ ἄλλα.

Κάθε γεωργὸς ἐφρόντιζε νὰ σπεί-
ρῃ τόσα ὅσα δὴ τὸν ἐπαρκοῦσαν
διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς διατροφῆς τῆς
οἰκογενείας του καὶ τροφοῦ τῶν
ζώων του.

Τέμνωι. του. διανέμει. το. μεγαλύτερον. μέρος
αὐτῆς.

Πόσω τοῦ ὀρενοῦ τῷ ἐδάφους ἡ παρα-
χωρή μόνις ἔστανε διὰ τὴν καλοσύνην τῶν
ἀναγκῶν τῶ χωρίου.

— Μετὰ τὸ Πάσχα ἡ ἀρχαὶ Μαίαν
ἤρχιζεν ὁ δερισμός. Πρῶτα ἤρχιζεν
ὁ δερισμός τῶν ὀσφρίων.

Ἐδέρριζαν τὸ ρόδι, τὸν ἀρακά,
καὶ ἂν ὁ δερισμός τῶν ἐγίνετο με-
τὰ χεῖρι.

Περὶ τὰ τέλη Μαίαν δευτέρῃ μετὰ
τὴν Ἀγίου Κωνσταντοῦ ἤρχιζεν ὁ δερ-
ισμός τοῦ κριδαρίου καὶ τῶν βιταριῶν
ὁ δερισμός τῶν δημητριακῶν
ἐγίνετο καὶ γίνετο μέχρι σήμερον
μετὰ τὸ δρεῖναι.

Εἰς τὸν δερισμὸν ἐβοηθοῦσαν
ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας καὶ
ὡλητὴ φορὶς ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ
ἐρχάττει ἢ ἐρχάττει αὐτὸ τὸ ἴδιον

ζηνων. του. διανεμει. το. μεγαλυτερον. μέρος
αὐτῆς.

αὐτὸ χωρίον. Ἀπὸ ζῆνα μέρη δὲν ἔρχονται
ἐρχάται λόγῳ τῆς μικρᾶς παραγωγῆς
βιτηριῶν.

Οἱ ἐρχάται καὶ ἀμοιβή ἐλάμβανον
ἡμερησίως, αὐτὸ ὅτι ἐδερίσαν
4 - 5 οὐνάδες (κρινιδάρι καὶ βιτάρι)

Σήμερον ὅμως ἡ ἀμοιβή τῶν ἐρχα-
τῶν ἔχει αὐξάνει ἐν 100 - 120 δραχ.
ἡμερησίως. Λόγῳ ὅμως τῆς μειώσεως
τῶν παλιπραγμένων ἐκτάσεων δια-
Δημιτριάτων σιωνίης χρονιφωσάται
ἐρχάται.

— Ὁ δερισμός ἔρχιζεν αὐτὸ ἐν αὐ-
τῷ αἵματι τοῦ ἀγροῦ καὶ ἐδερίσαν τὰ
σφαρτὰ κατὰ λωρίδας.

Κάθε δεριστής ἐδερίζε τὴν ἰδίαν
καὶ λωρίδα τῆς ὁμοίας τοῦ πλάτους
ἐξυρτάτο ἐν τῇ ἀποδόσει τῶν

Ὁ δερισμός ἐγένετο καὶ γίνεσθαι

ζέωνται τοῦ διανεμῆ το μεγαλύτερον μέρος
αὐτῆς.

καὶ σήμερον μὲ τὰ δρεωάνια.

Μόλις συμπληρώσῃ καὶ ἐρχαίται
μιά ἀγμαλιὰ (ἐνὰ χειρόβλοχον) τὴν
ἀγίνει καὶ συνεχίζει ὁ θρι-
βμός.

Κατὰ τὰς ἀποσκευαστικὰς ὥρας
ἢ τὴν ἄλλήν ἡμέραν ἐγένετο τὸ
δίαιμα τῶν ἀγμαλιῶν σὲ δερμάτια.

Οἱ ἄνδρες ἔχουν βρεῖ τὰ δερμα-
τιὰ τὰ ὅποια εἶναι βέρχες λυ-
χάρια, μιντιαῖ, ἀρ. ἀποροδάσκη,
σώαριον ἢ ἄλλων δαμνῶν.

Τὰ ἔχουν δίαιμα, τὰ ἔχουν ἐπι-
γὰ γὰ νὰ ληγίσουν, καὶ ἀρχίζουν
τὸ δίαιμα.

Μία ἐρχαίτρια τὸν βοῦνδεῖ ἐξ ὧ
δίαιμα ἢ καὶ ἀριεβόζεσαι.

Δίνει τὶς ἀγμαλιὰς πρὸ τοῦ τὶς
τοποθετοῦν οἱ ἐρχαίτριες κατὰ τὸ τοιο-

τέμνω. τοῦ διανέμει τὸ μεγαλύτερον μέρος
αὐτῆς.

τρόπος εὖν τὰ ἐσάχνα νὰ ἀναχαίνουν
καὶ ὡρὸς τὰ δύο αἶμα.

Μόνον ὅταν τὰ σπάρτα ᾔτο ὡρὸ
μεγάλᾳ, τότε ἔδιναν τὰ δέμνια μὲν
τὰ ἐσάχνα ὡρὸς τὸ ἓνα μέρος.

Ἔωστα τὰ χορτύνουν ἢ τὰ γῶα
καὶ τὰ μεταξέρουν ἐπὶ ἀλγιστέρου
ἀλγῶνι ὅπου γίνονται οἱ θυμωνίς.

Τὰ δέμνια τοῦδε τοῦνται κατὰ
σειράς ἢ μικρὸν ἐκείδον χώρην καὶ
ἐξ ὑψοῦ 3 4 δέμνια κτίζονται
σταυρωμένῃ γὰρ νὰ ἐστερεώσουν
μαζύτῃ.

Ἔτσι γίνεται ὁ θειοσμός καὶ τὸ
δέσιμο συγχρόνως.

Κατὰ τὸν θειοσμόν τραγουδοῦνται
καὶ ὠριμένα κρητινὰ δέξοιχα.

Ἐνα τίτιο εἶναι καὶ τὸ παρακαθ-
τῷ.

Τέμνω. του. διανέμει. το. μεγαλύτερον. μέρος
αὐτῆς.

« Πάινω σῆν θέρα μάδεσαι καί
 δίνεις τό λουλά σου, γιατί θωρεῖς
 καί γίνεται διττήδεια ἢ δουλειά σου; »
 « Ὁ ἦ ἐπὶ τῷ ᾠέστον ὅμως τραγου-
 δοῦνται δίστοιχα κρητινά' ἀνὰ ἰδιαι-
 τέρην χαρακτηριστικὴν τῇ θερσίῳ »

— Τα ἀλῶνια δὲν εὐρίσκονται ἐν
 ὠρισμένην ποσοδεσίαν. Ἀλλὰ εὐρίσκο-
 νται μακρὰν τοῦ χωρίου καί ἄλλα
 εἶναι μὲν τὸ αὐτό.

ΔΕΛΤΑ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΘΕΡΙΣΜΟΝ ἤρχιζεν
 ὁ ἀλωνισμός.

Πρὸ τοῦ 1920 ὁ ἀλωνισμός ἐγέ-
 νετο μὲν τὰ βόδια. 4-5 βόδια
 καὶ ἔδεναν μὲν ἓνα ἔχοινι (ἔμειναν
 δηλαδή «ἀλυσσίδι») καὶ ἐχύριζαν
 τὰ βόδια χωρὶς νὰ εἶναι δεμένα
 σὲ βτύλο.

— Ἐνα βόδι, αὐτὸ τοῦ ἥτο 6το

ζέμνων τοῦ διανεμῆ το μεγαλύτερον μέρος
 αὐτῆς.

κέντρον ἐξυρίξε με μισρὸς εἰς βήματα καὶ
 δουεράζει καὶ τὰ ἄλλα καὶ ὡς εἰρήρασαν
 μύλων. Σήμερον τὸ ἀλγωνισμα γίνεται
 με τὸ βορόσυρο (δουεράει). Οἱ βορο-
 συροὶ κατασκευάζονται ἐδῶ ἀπὸ ὠρίσμε-
 νης τεχνιτῆς ἀπὸ σανίδος ἐξέχουσιν.

Ὁ ἀλγωνισμός ἤρχιται ἀπὸ τὸ μολατσιοῦ
 ἢ ὥρα τ' ἀλγωνισθῆναι 8 ὥ.μ. καὶ
 διαρκεῖ μέχρι 5³ μ.μ. Κατὰ τὸν ἀλγωνισμόν
 ἐκτελεσσομένη ἐργασία τὸ χαχάλλι
 διὰ νὰ συγχωρῶνται τοὺς ἐτάχεις ἐν τῇ
 ὥρᾳ τῶν βορῶν ἢ ποτὶ ἀπὸ τὸ βορόσυρο.

Τὸ ἀλγωνισμα ἐνὸς ἀλγωνιστοῦ λέγεται δούλα.

Μετὰ τὸν ἀλγωνισμόν γίνεται τὸ λήχνισμα.
 Οἱ ἀλγωνισμένοι ἐτάχεις συγχωρῶνται
 ἐν τῷ κέντρῳ τῶ ἀλγωνισθῆναι ἐν σχῆμα

ὀρθογωνίου παραλληλίου ἐδῶ (γίνεται
 τὰ μάλαμα ἢ λαμί) καὶ ἀρχίζει τὸ
 λήχνισμα με τὸ δριναῖ.

Τὰ χονδρά νομμάτια αὐτῶν μένουν μετὰ

τέμνω. τοῦ διανεμῆ. το. μεγαλύτερον. μέρος
 αὐτῆς.

Εν αἰ γύρω γύρω ἔξω τοῖς ἑσπέραις

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

λίχνισμα λείπονται μονόλιθ. Πολλές φορές
γίνεται και δεύτερος λίχνισμός διά να
αποξελοῦνται ὁ εἶτος (καρπαζώνημα)

Ἔπειτα ὁ λίχνιστής λίχνιζ. και οἱ
χουαίτες μὲ μιά σκούδα βουκαλίζουν
τὰ ἄχυρα και μὲν τὸ μαρμάρ. εἰσ-
ρί. Τα ἄχυρα αὐτὰ μετὰ τὰ
βολίζουν μὲ τὸν βολίστη και ἔτσι
καθαρίζεται ἡ γῆ ὁ καρπός.

Ἔπειτα ἔστησαν ἐπὶ τὸν καρπὸν
ἕναν τὸ ἐκμήριον τοῦ σταυροῦ
ἐπὶ αὐτὸ και ἔτασαν διὰ τὸ
εἶναι τὸ κέντρον τοῦ θρίανθου βλίσκοντας
πρὸς ἀνατολὰς. Ἐπὶ αὐτὸ οἱ
καρπυριοφόροι ἕναν τὸ σταυρὸν
τοῦς και ἔβλυσαν μὲ ζούχτα
καρπὸ ἀπὸ τὸ ἐπὶ.

Αὐτὸ γίνεται και ἐκμήριον ἀπὸ αἰῶνός.
Ἔπειτα ἔρχεται ὁ ἐνομιμαστὴς τοῦ γόρου
(ὁ μουρτζιμη) και ἐμουρτούσε τὸν

τμήνων. του. διαφέρει. το. μεγαλύτερον. μέρος
αὐτῆς.

αριθμό με το μουζούρι και έλαβανε
ωρό τα 1920 10% και μετά 3%.

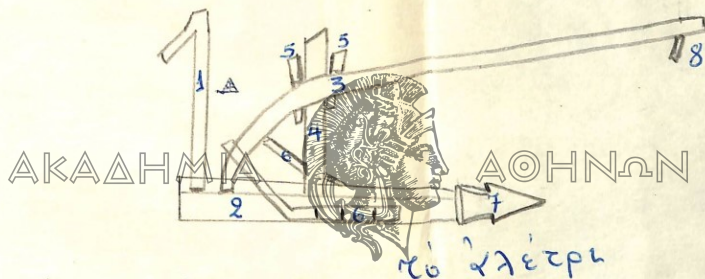
Το μουζούρι ήτο ξύλινο κυλινδρικών
δοχίων χωρητικότητας 12 οκάδων δε-
ρίων. Κατά τα τελευταία χρόνια
ή μέτρηση γίνεται με τενεμίδες
χωρητικότητας 10 οκάδων αφοίτων
υπιδής. Έτσι ο παρῶς μεταγι-
νεται εἰς τὰς αἰσθήσεις και συλλογισται
εἰς αἰσθήσει.

Ἡ συλλογή ἐγένετο ἐξ βαχόν βαίνον
δυσὸ τοῦ ἀληθογορίτου γεωργοῦ Γεωργί-
ου Ἰωάννου Πνευματικῆς ἡλικίας
85 ἐτῶν, ἀγραμμάτου, ὁδοῦτος
ἐργονήδης και ἐγχεσε ἐξ τὸν βαχόν

Γ. Πουλάκης Ἑμμανουήλ καὶ Ἰωάννα
Διδάκταρος. Ἡ συλλογή αὕτη ἐγένετο
ἀπὸ 5-10 Ἰανουαρίου 1970)

Σχέδιον ζυλίνου ἄροτρον

ἔχερν
ποδάρν
χούλα ἢ σταθάρν
σπαῖδν
σφῆνερν
παρούτια
ὄνι
κατακλιεῖδν

Σημείωσις

Σήμερον δὲν χρειματοῦται ζυλίνον
ἄροτρον.

Βαχὸς 10-1.1970

ζυλίνου. τοῦ διανεμῆ. το. μεγαλύτερον. μέρος
αὐτῆς.

γ'

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ζήτησις του διανέμει το μεγαλύτερον μέρος
αυτής.

7

ἡλικιανὸν διδύμαν
 ῥαφοι.

Ἐχέρη, 2) καλὰρι

ἡ, 4) ιωαννῆς ἡ

τρεῖς, 5) γούλα ἡ

καλὴ, 6) ῥαφὴ

κόνε - μύρι ἡ βέρη.

Γαῖα ἡντιν ἔχουσιν

ἔχουσιν ἀνδραμ-

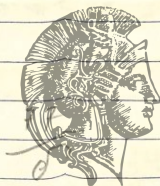
νον (ἐφοδρῆναι).

Ζημνω. του. διανεμει. το. μεγαλυτερον. μέρος
 αὐτῆς.

72
γ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σελήνη του διαφέρει το μεγαλύτερο μέρος
αυγής.

1) Κάδος, 2) Σωπαράκι, 3) Γυφίς ή Σφαγίδα,
4) Σηγάκι, 5) Χείμαυρος (οχονίον). -

Παλαιόν ἔθνος
Εὐφύων ἑσπέρων
ἐσθλὰ φέρων). -

Τμήμα του διασπεί το μεγαλύτερο μέρος
αυτῆς.

Είλην ἐς ὀρενὴν τροφιδεῖαν.

ἔκηνται. του. διανεμὴ το. μεγαλυτερον. μέρος
αὐτῆς.

Ὀρί Γλυφῶν
 ἄρῳρον ἐς κατῶν
 κατὰ βελῶν —

Ε!

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ζηνοῦ
 (Βυζαντινῇ)

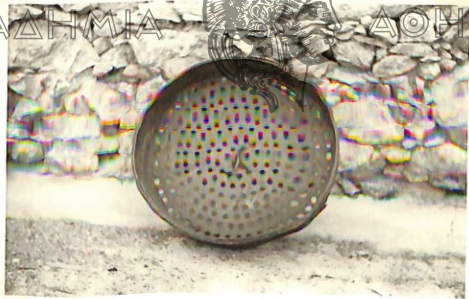
Ζηνοῦ. του διαφέρει το μεγαλύτερον μέρος
 αὐτῆς.

ποδιστής ↓

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώνω, τον διασέχει το μεγαλύτερο μέρος
αυτής.

Κόβυρο. -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ζώνων. του διανέμει το μεγαλύτερον μέρος
αυτῆς.

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ... **Βαχός**
 (παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας ... **Βιάννου**,
 Νομοῦ ... **Ἡρακλείου**
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος ... **Ἐμμανουὴλ ἱ. Πουλάκης** ... **Διδάσκων**
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ... **Βαχός** ... **Βιάννου**
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. **Ἀπὸ τοῦ 1961**
(καταχεῖται εἰς τὸ χωρίον κεφαλοῦρνεον Βιάννου)
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
 α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ... **Γεώργιος ἱ. Πνευματικὸς**
 ἡλικία ... **85** ... γραμματικαὶ γνώσεις ... **αἱ ἀκριβέστατοι**
 ... τόπος κατογωγῆς ... **Βαχός**

Β) **Ἰωάννης Πουλάκης** **ἐκ τῆς** **ἀσπ.** **ἀσπ.**
Γεωτ. διδασκ. **ἀσπ.**

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; **Διὰ σποράν προωρίζοντο ὅλαι αἱ ἀγροτικαὶ περιοχαὶ καὶ διὰ βοσκήν αἱ ὑπαίχαι τοῦ βουνοῦ καὶ ἀναλλεργητοὶ περιοχαὶ.**
 Ὑπάρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; **χωρίζονται**
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ. **ἐξ τῶν χωρικῶν**
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; **διατηρεῖ μερὸς μόνον** .. **μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του διανέμει τὸ μεγαλύτερον μέρος αὐτῆς**

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; Ἀσχολοῦνται ἐν τὴν γεωργίαν... ἔλαχιστα ἐν τὴν κτηνοτροφίαν...

2) Οἱ τεχνίται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ἀσχολοῦνται καὶ ἐν τὴν γεωργίαν.

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Δεν ὑπάρχον μεγάλα κτήματα ἐν τὴν ἀρχὴν δι' ἀνιμῶν κτηματῶν, ἔδιδαν τὰ κτηματῶν τῶν σημιεσάι (ἐκλέανον τὸ γῆμιον τῶν κτηματῶν).

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-
ἐμισατόρες
κατόροι κλπ.) Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ...

Ἡ ἰδία μετὰ τῶν ἄλλων γεωργῶν

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; ἐν εἶδος

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίου εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; ἐχρη-
σιμοποιοῦντο ἐλαχιστα ἐργάται διὰ τὸν θέρισμα
ἐποχικῶς ἐν τῇ ἰδίᾳ τῇ χωρίᾳ ἐπὶ ὅλην τὴν ἡμέραν
καὶ γυναῖκες καὶ ἐλάμβανον ἡμερομισθίου 4 =
5 δρακμάκια ἡμέρας

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... ἐλαχιστα ἐχρησιμε-
ποιοῦντο ἀπὸ τῶν 1920 καὶ τῶν πλουσίων καὶ ἐλθόντων

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τύπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; Εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰς ἐργασίας
χρόνους

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἐργάται ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μυθιοιατζήδες), πρᾶ-
ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ἐν τὴν ἐπαρχίαν μαρ-
τυρίου Ἡρακλεῖον 10-20 ἡμέρας διὰ τὸν
τρυγητὸν τῆ σταφίδος

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῶσιν: α) τῆς καλαμιάς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
 Με ζωϊκὴν κόπρον καὶ με καῶσιν τῶν θάμνων
 ἐν χέρσιν κτήματα:

2) Πότε ἐγίνε, τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... το 1923

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Χρησιμοποιεῖται το σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τοῦ 1935 - 40

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖας κατεσκευάζετο τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; χάραχον διὰ σιδηροῦ καὶ ἐν τοῦ χωρίου κατασκευάζετο εἰς μόνον τοῦτο ἄροτρον (δίφτερο)

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....
 2..... 5..... 8.....
 3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Ἀπὸ τοῦ 1955

3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... Δεν χρησιμοποιεῖται

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχυῶν (δεματιῶν). Δὲν ὑπάρχει.

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ. Οὐδεὶς οὐτε ἐχρῆτο, χρεῖς αὐτῇ.

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. το κατεσκευάζεν ὁ ἴδιος.
ὁ χειρὸς ἢ διάφοροι τεχνῖται ἐκ το χωρίου.
κατεσκευάζετο ἐκ ξύλου ἁρίνου καὶ ἡομαῖ
μορφῆς, ἐνὸς τῶν δι' ὅλα τὰ κτήματα.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα; Σήμερον δὲν ὑπάρχει ξύλινον ἄροτρον οὔτε διὰ θυγα.

3) Ἰχνογραφῆσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

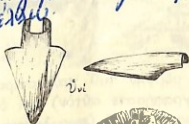
1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(¹) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμῳσιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Ἦτο. μιᾶς. μορφῆς. διὰ. τὴν. ἀροτρίασιν. ὅλων. τῶν. εἰδῶν. τῶν. χωραφῶν. ... Τὸ. σχῆμα. τοῦ. ὑνὶ. ἦτο. ὡς. τὸ. ἐμφανίζοντι. ἐξ. τῆς. φωτογραφίας. τῆς. οὐσίας. συνειστέλλου.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ... Ἦτο. σχήματος.

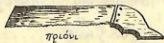
ὀρθογωνίου. παραλληλῆς. με. μικρὸν. βάθος.

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ... Ἦτο.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).

Τὸ. σκεπάρνι, τὸ. πριόνι, τὸ. ἀρίδι, ὁ. ξυλος. οὐ. καὶ. ἡ. σμίλη. ὡς. ἐμφανίζονται. ποικίλως.

- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος, *Βόες... Ζημέρον. Χρησιμεύουσιν*
μονὸν ἡμίονοι ἢ ὄνοι
 β) Ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Ἐκρησιμεύουσιντο... δύο... ζῶα.....*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *ἦτο... ἀναγκαῖος ὁ ζυγός.....*

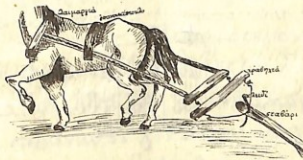
Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λαυριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). *Ο ζυγός ἦτο ὑπόκειμονι φορέων. Ἐξ τῆς εἰκόνας τοῦ παλαιότερου ἢ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ φαίνεται ἀνωτέρω καὶ τὰ ἑξῆς ζυγία*

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *ἦτο... ἡ εἰκὼν... φαίνεται ἀνωτέρω*
εἰκόνα τοῦ ζυγοῦ... Ζημέρον... διὰ χρησιμοποίηται τοιοῦτος ζυγός
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), ὁ ὁποῖος προσδένεται εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *λέγεται... λαυριά... καὶ ἦτο... εἰδεργνίου*
ἦτο... ἡ καὶ... ἔξ τῆς... λαυριά... κρήνη...

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζῶου ; *μετὰ τοῦ 1940...*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *ὅπου φαίνεται ἐξ τῆς φωτογραφίας με δύο ζῶα...*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον... Φέρει τὴν σκευὴν ἐξ ὧν
φαίνεται ἐξ τῆς φωτογραφίας με δύο ζῶα μόνον
χρησιμοποιεῖται ἐν ζεύγματι.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

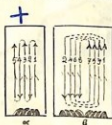
α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας ὁ ἄνδρας ἢ ἡ γυναῖκα

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Σήμερα ἐν χρησιμοποιοῦνται
οὔτε βοδία οὔτε ξύλινον ἀροτρον. Παλαιότερον ἐγένε-
το το ζεύξιμον διὰ τοῦ εὐνήδους τροπέου ἐν κρήτι γλοι τῶ
ξύλινου συχοῦ μετὰ τῶν ζῶων
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρῶν ἄροτρον. Γίνεται μὲ
φαίνεται ἐξ τῆς φωτογραφίας ὅς αὐτοεξέλλω
εὐνημένω.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
Τὰ ζῶα κατευθύνει ὁ γεωργὸς με σχοινί τοῦ δεσίν
τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ ἐν τῇ μακρῇ τοῦ ζῶου. ὅταν
ὄρχωνται με βοδία ἐκρημοσειετο πάλιν σχοινί καὶ εἰσὶν
ἐν τῇ μακρῇ τῶν

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);
- .. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς ἢ τὸ σχεδιάγραμμα (α)

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωμάτων σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἄκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμπες, σιασιές, μεσθρέαδες κ.λ.π.); Ἐγένετο καὶ γίνεται ἀνομή ἢ σπορά κατὰ σπορές

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; .. με αὐλακίαν

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἄροτρον; .. Δεν γίνεται ποτε μόνον με σκαπάνην

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργωμάτων (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὕνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.
- Ἐνας τρόπος ὀργωμάτων ἦτο καὶ ἕνας

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορὰς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία); τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Παλαιότερον διὰ τὴν σπορὰν*

κατὰ τὸν φεβρουάριον ἐγίνετο ἡ καλλουργία καὶ κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τὸ διβόλισμα. Σήμερον ὁμῶς... σιθανῶς γίνονται καλλουργαί, ἄλλ' γίνεται ἡ σπορὰ ἀπ' εὐθείας κατὰ Ὀκτώβριον ἢ Νημέριον.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμά κηπευτικῶν (Ἀπαιτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὸ φύτευμα τῶν κηπευτικῶν γίνεται πρῶτα καλλουργία 2-3 εἰς τρία. ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐπὶ ἓν ἔτος τουλάχιστον.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Συνήθως δύο ὀργώματα διὰ τὴν καλλιεργεῖαν τῆς κριθῆς καὶ τοῦ σίτου.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; *Χρησιμοποιεῖται τὸ δισάκι... (μαϊνῶς... σιθοραβανιούλα)*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὄνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

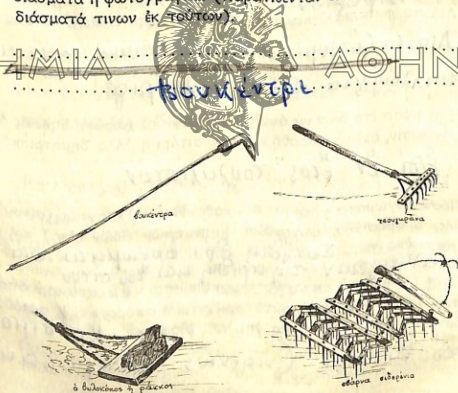
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρὰν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; Τὸ βουδαρι, τὰ

βουδαριά, καθαρίζονται μὲ τὸ ἐν ἄκρον
καὶ βουκέντρον.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); Σηκνίως. Μπονὸν δια τὴν καλλιφ-

γμαν μηδυνιμῶν. Σηκνίως αἱ βόλοι σκαλύνε
μὲ τὸ σκαλῖα (αἰσιν) σκαλίστ.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων)

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσαπά κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Χρησιμοποιοῦνται δὲ ὑμεῖς, τὸ σκεπτεῖτε,

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Σηηθαις τα μεγαλυτερα τεμνα του

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
Πωδη τα παχαλα χωρατα (αμμοσπη)

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

Δεν υιοθερη διαμριεις

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασινές (βραγιές)
καὶ ἄλλως.

Εξυτευοντο εχ αυλακια
δωκυ και θυμικον

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερίσμου.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) ... με τὸ δρεπάνι

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε

Εἶναι τινος δρεπανιοῦ ὕδαρχει (ἢ ὁ ἐκμονιζόμενος ἐκ τῆς φωτογραφίας)!

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα)

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν)

Δεν χρεσιμοποιεῖται κόσα

- 4) Πῶς ᾤτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *Οἱ... ἐιδυρουργοὶ... τοῦ... χωρίου... τῆς... περιοχῆς...*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χειράς, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ἦτο... ἐν... χρήσει... καὶ... εἶναι... ὁ... θερισμὸς... τοῦ... ρεβιθοῦ... τῆς... φαμῆς... τῶν... ρεβιθῶν...*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη ἢ σίκαλις κλπ. *Εἰς... μικρὰν... ὕψος... ἀπὸ... τοῦ... ἐδάφους... θερίζονται... ὁ... σῖτος... ἡ... κριθή... καὶ... ἡ... βρώμη...*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται)... *ῥιζοῦνται*

ἀκατάμια *ἀσθηνῶν*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλαι πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *οἱ... ἴδιοι... οἱ... θερισταὶ... ἀποθέτουν... ἐπὶ... τοῦ... ἐδάφους... τὰ... δράγματα... (ἀχμολιές)*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Πολλὰ ὁμοῦ... 3, 4... ἀκολουθοῦν τῶν... 6 σταχυῶν διασταυρῶνται.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... ἀγκυλίσματα ... ἀγκυλίσματα

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; ... ἄνδρες καὶ
γυναῖκες ... οἱ θερίζουν ... καὶ αὐτοὶ θερίζουν
ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ... αὐτοὶ το
χωρίον

2) Πῶς ἡμεῖοντα οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρήμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

ἡμεῖοντα με μεροκάματο θαλασίον ἐξ
εἶδος 5-6 ἀμάρων 6.100 ἢ 1.000
το ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγη-
τοῦ 3 χωμάτων

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἦρχιζεν ὁ θερισμός. ἡμέραν. Δευτέραν, Τετάρτην, Πέμπτην, ἢ Παρασκευὴν... Τρίτην ἢ Σάββατον
οὐδὲ ποτε ἤρχιζεν.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ἐτραγουδοῦσαν κρητινὰ... δίσυχα,
ἀνευ ἰδιαιτέρας σημασίας δια τὸν
θερισμόν.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔστιν.

Ὡς ὑπάρχει τέτοιον ἔστιν
ἢ ἄλλον ἔστιν.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

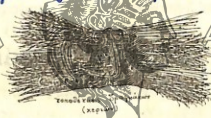
Τὸ δεμάτιασμα γίνεται ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν.

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὸ δεμάτιασμα γίνεται ἀπὸ τοῦ ἀνδρός.
 Τὸν στάχυ τῆς παραδίδει ἐξ αὐτοῦ.
 ἡ γυναῖκα τὴν ἡ ἄλλη ἐργαζομένη ἐκ αὐτοῦ.
 λ.χ. ἔδενοντο καὶ δίνοντα καὶ ἐκ-
 μερον μὲ τὰ δεματιὰ δῶκε λείπονται
 καὶ δῶκε γίνεται ἀπὸ βέργης λυγαριῶν,
 ἢ ἐσάρτων ἀμφοδάρτης κ.τ.λ.
 Τὸ δέσιμόν γίνεται ἢ ἐκμονίεται κατω-
 τέρω

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετρύντο ;

Συγκεντρώνονται εἰς τὸ ἀλώνι καὶ
 γίνονται αἱ δεμωνιές.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πρὸ τοῦ 1920

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς... **Τὸ φύτευμα**
γίνεται ἐξ αὐλαίης.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν, **ἢ ἐξαγωγή γίνεται με σκαπάνην**
ἢ με τὸ ἀρότρον.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἐπεὶ αὐτὴ
 κοπτή, ἢ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

**Παλαιότερον σανὸν ἐσυνθίζετο ὑποτρο-
 φὴ τῶν ζώων μὲ σανόν. Ἐτίσαντο μὲ ἄχυρα**
Σήμερα ἐσυνθίζεται. Ἡ καλλιέργειά του
γίνεται μὲ ἐσκήδισ.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). **Ἐθερίζετο ὅταν ὠριμαθῶν οἱ καρδοὶ**
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....
Ἐθερίζετο καὶ θερίζεται μὲ τὸ δρέ-
πανον.....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ... Δέν... χρησιμοποιούνται...
 ... ιδιαίτερα... εφελκυσ... δια... το... δεικμό...
 ... των...

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

... μετεφέροντο... μετὰ τὸν... δεικμόν...
 ... ἀλυσίον... τῶν... ἀλωνιῶν...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται : θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν ; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως...

... Δὲν... ὑπάρχει... ιδιαίτερος... χώρος... δ...
 ... Κάθε... χωρίον... ἔχει... τὸ... ἀλῶνι... τῶν...
 ... ἐν... τῷ... ὑψήκει... τῶν...

- 3) Ὑπῆρκεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλῶνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρά εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλῶνι ; ...

... ὁ... ἔχει... ἀλῶνι... ἀνέκαθεν...

- 4) Ποῦ κατασκευάζεται (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλῶνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν πῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς ποίαν θέσιν ; ...

... τῶν... χωρίων... Κάθε... χωρὸς... ἡμερῶν... νῶ...
 ... ἔχει... 1-2... ἀλῶνια... ἀπὸ... ἄλλο... ἐν... ταῖς...
 ... μαυρινὰ... ὑψήματα... καὶ... ἄλλο... ἐν... ταῖς... μοναχὰ...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποῖαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Εἰς μίαν.....
.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει (αἰωός τῆς
8^{ης} α.μ. καὶ λήγει τὴν 5^{ην} μ.μ.) Ἀμέως
μετὰ τὸν θάνατον καὶ λήγει τὸν πόντον ἢ
7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματὰ-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Τα ἀλωνία ἔχο..

Χωματάλων·.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστὸν ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κάρπου βοῶν
καὶ ἀχύρων)· Γίνεται καθαρισμός· ἐκ τῶν

χαρτῶν καὶ σκουπίζεται· Παλαιότερον
ἐγένετο ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου διὰ μείγμα-
τος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων.....

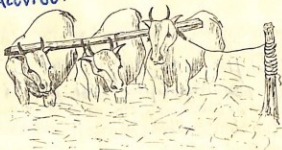
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; Δὲν... ὑπορχα

ὠρισμένη· ἡμέρα..... Γίνεται ἀπὸ τοῦ
ἀλωνισμού.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Τὸ ἀλώνισμα ἐγίνετο θαλασιόκερον διὰ τῆς
χρησιμοπορήσεως... θαλάω βοῶν... Τὰ δερμάτια
σχορδαίνονται ἐξ ἐλομυραν τὴν ἐπιφανείαν
τοῦ αἰλινιστοῦ.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
τήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

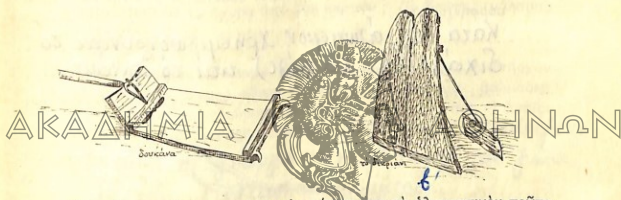
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἀκρὸν τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καί οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὸ εὐριεχόμενον ἐν τῷ κέντρῳ βόδι κινεῖται ἀρχὰ καὶ
εὐχερατεῖ τὰ ἄλλα ζῶα ὥστε νὰ γυρίσουν κυκλι-
μῶς. Τὸ ζῶο αὐτὸ λέγεται κ. Κρατικὴ γ. Τὰ
ζῶα συνδέονται με ἐχοινίον ἐν σχῆμα ἀλυσίδ-
ας.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον με τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλιές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιεὶς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχθυογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκίνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἐκ τῶν ἀλωνιστικῶν γίνεται
μὲ τὸ βωλόσυρο... Ὁ βωλόσυρος εἶναι ὡς ὁ
εἰσπομπόμενος ἐξ τῶν β' εἰμόνα... Τα μουκίνα
καὶ ἄλλα ὄσπρια ἀλωνίζονται διὰ τῶν ἐστωδῶν
ζῶν ζευγνυομένων ζώων.....

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην.

Ὁ ἀλωνισμός ἀρχίζει ἀπὸ 8¹⁵ π.μ. (ἄρα τοῦ ἀ-
λωνιστοῦ) καὶ διακοπίζεται τὴν 5³⁰ π.μ. ἀπογευμα-
τινὴν διὰ τὰ ἐκταραχθεῖν τὴν ἐδομένην.

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Κατὰ τὸν ἀλωνισμόν χρησιμοποιεῖται τὸ
διχάλι (ἢ χαχάλι) καὶ τὸ θρινάκι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

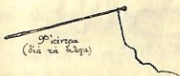

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους; Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ
ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ρίπτει ἐντὸς τοῦ
αὐτοῦ τοὺς στάχους. (Συμπαίνει ὅτι μὴ λέχων)

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Τὸ βουκέντρι ἔχει μῆκος 1,5 μέτρο.
Περὶ αὐτὸ καὶ εἶναι κατασκευασμένη ἓξ ξύλου
αἰθριελαίας ἢ μυρτιάς.

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. *Λέγεται δούλα.....*
Εἰσονται 5-6 δούλα ἡμυρεσίμ. ἀκαλόμης
τῶν μαϊράν.

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Μάλαμα

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τορπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνασταὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχαν βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν. *Ἀλωνίζον*
οἱ ἴδιοι με' τὰ ἴδια τιν ζῶα.
Τὰ ἴδια γίνεται καὶ ἕμερον.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Γίνεται κοπάνισμα μόνον ὠριμμένων ὁσπρίων
ὅταν ἡ ποσότης τιν εἶναι μικρὴ ἐκ τῆς φαιφῆς

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ; ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο ; πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; *κατεσκευά-*
ζετο ἐκ ξύλου πλατάνου. Σχημάτως ἐρημιμοιοῦσιν
ζό. κόπανο τιν ρούχαν. ἔχει σχῆμα ὁρθογωνίου
παράλληλοῦ

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.)... *Ἐγένετο ἐν τῇ αὐλῇ
 γίνεται χρῆσις ἐν τῇ φακῇ... ρεβιθία, κουκιά
 κ.θ.*

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
 μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν; *Τὸ μαθάνισμα γίνεται νῦν τῶν
 ἰδίων τῶν χωρῶν ἢ τῶν μελῶν τῶν οἰκογε-
 νειῶν τῶν...*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) **Το. μωσανισμα**
γίνεται... ἀπὸ ἐδάφους... ἐπὶ τῷ ἐδάφει... φαν. εἶκον
ταράττα... ἢ... ἐπὶ ὠαν. κίον... Το. μωσανισμ. ο. αἰω-
... ἐξέρχεται... ἐξ. τὸν χωρισμὸν τοῦ μαρμαρι...

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Μονον... κρητινα... δίστιχα... (μαντινάδες)

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) **Μέχρι... σήμερα... δὲν**

ἔχεται... χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς... ἐξ. το χωριον
ὡς, ὥστε καὶ ἐξ. το χωριον
β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχού : δικιργιάνι), καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... **οἱ ἀλωνισμένοι... σταχύες... γίνονται**

... μάλαμα... Το. λίχνισμα... γίνεται... μ.ε. το...
... θρινάκι...

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο... *Ὁ ἐχηματισμο-*
νος σωρός. ἔχμ. ἐδίμκη. σχῆμα καὶ δει. καρφώνε-
ται τι ἐπάνω... Καρφώνεται μόνον τὸ θρινάκι
ἐξ τὸν σωρόν. τὰ καρφῶσ. ἐπὶ τοῦ μετρήματος
καὶ δι' ὀλίγην ὥραν...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... *Γίνεται... με...*
τὸ θρινάκι... (ὡς... τὸ μωτωτήριον)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
Ὁ ἄνδρας...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
Πέχονται... Κόντυλια... Συνηθίζεται νὰ γίνονται δει-
ξιμο ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων. Γίνε-
ται τὸ «καρποαλόνισμα»...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη· ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συγ-
 ηθίζεται τοῦτο .. Συνηθίζεται .. δια το σιτον και
.. τινι .. υριθιν ..

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τούς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

.. Γίνεται ... με τον βολίστη

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

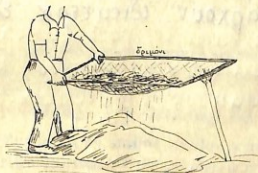
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον παλαιο δερμάτινον

κόσμος ἡ ἀρυλίσσος

δριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους· βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Γίνεται διὰ ἐαυδοῦν ὑποχρεωμένος
καὶ ὅσα μένουσιν καθαρίζονται μετὰ
τὴν βολήν.....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ. Σχηματίζεται σωρός...

μετὰ θρινάκι. Χαράσσεται, εἰς τοῦ σωροῦ
σταυρὸς καὶ ἐμπηγνύεται το θρινάκι καὶ
ἐπακολουθεῖ ἡ ἀσπασμὸς καὶ ἀσπασμὸς
μίας φουχίας καρπῶν ἐν τοῦ σωροῦ ὑπο
τῶν χυμῶν καὶ τῶν καρπῶν ἐν τῶν μελῶν
τῶν χυμῶν καὶ τῶν καρπῶν ἐν τῶν μελῶν

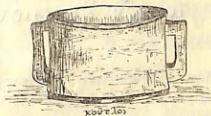
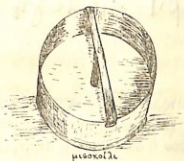
- 8) Ἄλλα ἔθνη μὲν προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Δὲν ὑφάρχουν ἰδιαίτερα ἔθνη.....

Υ'.1) Ποῖαι ὀφειλὰ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Προ. τοῦ 1920*

*ἤρχετο ὁ ἐνομιμαστὴς « μουντζεμίτη » καὶ
ἐλάμβανε τὸ 1/10 Ἐκρημεύοντο διὰ τὴν μέφουιν
τὸ μουνζούρι χωρητικότητος 12 ὀκάδας.....*

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) *Τὸ μουνζούρι εἶχε σχῆμα κυλινδρικοῦ*

110.....
.....
.....
.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ·
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) *Ἐκτὸς τῆς οἰκίας ἐν τοῦ δαριῶν*

.....
.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὸ ἄχυρον εἰσοδημένον
ἐξ τῶν ἀχυρῶν ἐντὸς τοῦ χωρίου.....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Δεν γίνεται ἰδιαίτερη διαλογὴ με-
τὰ τὸν θριβρόν.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θρισμόν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκρίes, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τὸ Μ. Σάββατον τὸ βράδυ γίνεται ἀναμμα με-
ρῶς φωτιάς (ἐνὸς δαίμονος). ἔξω τῆς οἰκίας
γιὰ νὰ καίγουν τὸ Ἰούδα.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

Γίνεται ὁμοῦ καὶ ἀναμμα κοινῇ φωτιάς
τῆς « Φουνάρας » τὴν νύκτα τῇ Ἀνα-
εστάσει. ἐξ τῶν περιβόλων τῇ ἐκκλησίας τὴν
ὥραν ὅπου γὰρτεται τὸ Χριστὸς Ἀνέστη ---

Ἡ φωτιὰ αὕτη εἶναι ³⁰μεγάλη

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Φουναρά.....

β'. 1) Ποιοι άνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;....

Παιδιά.....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.

Τά κλέπτουν ; "Αν ναι, άπό ποιόν μέρος ;... Τα συλλέχουν τα
παιδιά. Εν τών γύρω λόφον ή μαμμία φορά
τά κλέπτουν. Εν τών γύρω οίκων.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Κατά τήν Μ. Εβδομάδα τα παιδιά ευχμενωνται
εξ τόν κερύβειον τη βασιλίσσης και χωρίζονται εξ
δμάδας και μεταβαίνουν εξ τών γύρω λόφον δαν
συλλέγουν τών θάμνων, τών ούλων τών σιόνων
και τών ξερών εν τών τωόν τη φουνάρας.

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, εορκία, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα

Δεν υπάρχουν ιδιαίτεροι συνήθειαι.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερές)

Δεν γίνονται πηδήματα ή χοροί.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .. *Πολλοὶ ἑσθονικὸς ὁμοίωμα ὁμοιώματα τοῦ Ἰούδα. εἰς ἄλλα χωρία τῆς περιουχῆς γίνεται ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα καὶ καίεται ἐκ τῆς θυνάραν.*
- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ